

majolica

Majolica

μια ζωντανή παράδοση 1000 χρόνων

Η χρήση κασσιτερούχων υαλωμάτων στη κεραμική ξεκινά τον 9ο αιώνα στην Περσία, σε μια προσπάθεια μίμησης της κινεζικής πορσελάνης Tang. Οι κεραμείς προσθέτοντας οξειδίο του κασσίτερου στα διάφανα αλκαλοπυρπικά υαλώματα με τα οποία κάλυπταν τα προψημένα αγγεία, κατάφεραν να δημιουργήσουν μια αδιαφανή λευκή και σπλιπνή (υαλωμένη) επιφάνεια «καμουφλάροντας» έτσι το κεραμμιδί χρώμα του πηλού. Η λευκή επιφάνεια των αγγείων αποτελούσε και το κατάλληλο υπόβαθρο για να δεχθεί απλά διακοσμητικά μοτίβα με χρήση μεταλλικών οξειδίων, τα οποία με τον καιρό πλήθαιναν και η απόδοσή τους έγινε περισσότερο εκλεπτυσμένη. Μια επόμενη σημαντική εξέλιξη ήταν η χρήση «χρωμάτων αναγωγής» πάνω στην υαλωμένη επιφάνεια των αγγείων που επιτυγχάνονταν με την όπτηση σε αναγωγή για τρίτη φορά (lusterware).

Ήδη από τον 11ο αιώνα, με την εξάπλωση του Ισλάμ στη Βόρεια Αφρική και μετά στην Ιβηρική χερσόνησο, τα lusterware και τα πολύχρωμα εφυσωμένα λευκά αγγεία εμφανίζονται στην Ισπανία. Κατά τη διάρκεια του 13ου αιώνα τα Hispano-Moresque αγγεία, όπως ονομάζονταν, παράγονταν σε σημαντικά κέντρα όπως η Μάλαγα, ενώ αργότερα η παραγωγή της Βαλέντσια προβάλλει το συγκερασμό της δυτικής με την ανατολική παράδοση. Κατά το 14ο και 15ο αιώνα, τα αγγεία εισάγονταν στην Ιταλία μέσω εμπορικών σταθμών όπως η Μαγιόρκα, στην οποία οφείλεται και το όνομα Μαγιόλικά.

Από το β' μισό του 16ου αιώνα ο όρος χρησιμοποιείται στην Ιταλία και για την τοπική παραγωγή εφυσωμένων με οξειδίο του κασσίτερου σκευών σε σχήματα μεγάλων δίσκων, πιάτων, ακόμη και πίων. Την ίδια περίοδο η τεχνική Μαγιόλικά εξαπλώθηκε στη Γαλλία και την Κεντρική Ευρώπη μέχρι τις Κάτω Χώρες αποτελώντας τη βάση για την παραγωγή της πολύ γνωστής λευκής κεραμικής με μπλέ διακόσμηση (delftware).

Στα πλαίσια του προγράμματος CERAMED αναλύθηκαν δείγματα Μαγιόλικά που προέρχονται από 11 κέντρα παραγωγής της Ισπανίας (Terol, Muel, Villafeliche, Barcelona, Reus, Vilafranca, Manises, Paterna, Puente, Talavera, and Triana). Τα αποτελέσματα των αναλύσεων του πηλού ανέδειξαν σαφείς διαφορές μεταξύ των πόλεων ενώ η διαφοροποίηση στο επίπεδο των εργαστηρίων παραγωγής στην ίδια πόλη είναι πολύ μικρή, αφού κατά τον 16ο και 17ο αιώνα τη διανομή του πηλού ήλεγχαν οι συντεχνίες, ώστε όλα τα εργαστήρια μιας πόλης να προμηθεύονται τον ίδιο πηλό. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων του υαλώματος και των επίθετων χρωστικών χρησιμοποιήθηκαν για την αναπαραγωγή της κεραμικής Μαγιόλικά που περιλαμβάνεται στην έκθεση. Για το σκοπό αυτό συλλέχθηκαν φυσικές πρώτες ύλες - οξειδία μετάλλων και άργιλλοι - κοντά στη περιοχή της Fes, σημαντικό κέντρο σύγχρονης παραγωγής κεραμικής στο Μarόκο και αξιοποιήθηκε η ζωντανή παράδοση της περιοχής.

